

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

Одеса
ОДУВС
2020

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
P68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

Нівня Г. О.,

к. філос. н., доцент кафедри соціально-економічних дисциплін ОДУВС

ІНІЦІАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕДУРИ ПРИСЯГИ ПРАЦІВНИКІВ ОВС

Області закону, права, міфу та ритуалу з давніх-давен існували в синтезі. Сучасне право будується на принципах раціональності, однак певні юридичні сценарії зберігають елементи стародавніх обрядів. Таким чином, сучасні правові процедури є певною мірою ритуалізованими.

Невід'ємною ознакою будь-якого ритуалу ми вважаємо наявність зіткнення з сакральними об'єктами, інакше кажучи, комунікацію з областю сакрального. Тому, коли йдеться про юридичні процедури, як правило ми маємо справу лише з ритуальною поведінкою.

Присяга, що являє собою стародавній ритуал, має велике поширення в сучасному українському праві. З позицій загальнотеоретичної юриспруденції присяга являє собою юридичний факт, який є "ухваленням офіційної клятви (урочистої обіцянки) дотримуватися і виконувати права і обов'язки відповідно до обійнятої посади [1, с. 18], що здійснюється «в особливому ритуальному порядку на основі спеціалізованих символічних дій» [3, с. 6]. В Україні здійснення ритуалу присяги є обов'язковою умовою для вступу на державну службу, службу у судових органах. Принесення клятви лікаря є юридичним обов'язком кожного випускника медичного навчального закладу. Також, присяга є центральним елементом ритуалу інавгурації Президента України [1, с. 18-19].

Для працівника органів внутрішніх справ ритуал присяги є обов'язковою процедурою, без якої неможливо набути відповідний правовий і соціальний статус та приступити до виконання службових обов'язків. Таким чином, можливо говорити про певне ініціативне навантаження даного феномену. В даному випадку йдеться про посвяту в спільноту поліцейських, що має специфічні правила та традиції.

Як і будь-яка ініціація в спільноту, вступ до соціальної професійної групи поліцейських є оборотним та зумовлюється вільним вибором конкретного індивіду. Проте слід зазначити, що невиконання особою службових обов'язків, що впливають з набутого статусу, передбачає юридичну відповідальність [3, с. 1]. Отже присяга виступає в ролі смислового ядра ініціації працівника поліції.

Аналогами священних об'єктів для правоохоронця є держава, народ і закон. Згідно з текстом присяги, посвячений обіцяє служити українському народові, дотримуватися Конституції та охороняти честь держави [2]. Отже, можна сказати, що ілюктивний аспект ритуалу присяги, втілений в урочистій клятві, затверджує індивіда в новій соціальній ролі. Втім, розглядаючи подібні процедури, слід брати до уваги суб'єктивний чинник, адже далеко не всі громадяни, які складають присягу, повністю усвідомлюють приховані в цьому ритуалі глибокі смисли, справді вважають державу та Конституцію священними. Отже, нерідко принесення присяги є для майбутнього правоохоронця формальною дією, і тут можна говорити лише про ритуальну поведінку.

Явище присяги сприяє збереженню традиції та підтримці спадкоємності, що також є характерним для ритуалу ініціації. Присягаючи, неофіт приймає цінності, значущі для спільноти поліцейських. Так, у тексті сучасної присяги відсутній ідеологічний зміст, що зумовлено орієнтацію на багатопартійність та ідеологічне різноманіття. Основний же акцент спрямовується на відповідальність особи, що складає присягу за доручену їй справу. Емоційний вплив присяги пов'язаний з урочистістю даної процедури, зумовлює такі

важливі наслідки як формування у неофітів почуття відповідальності та ідентичності зі спільнотою правоохоронців [3, с. 7].

Отже, процедура присяги в сучасній Україні має суттєве ініціативне навантаження. Набуття соціально-правового статусу поліцейського відбувається у формі ритуалу, що актуалізує значущі для приймаючої спільноти цінності. Урочиста клятва утверджує особу в новій соціальній ролі. Держава, закон та народ України в даних умовах виступають в ролі священних об'єктів, що сприяє формуванню високих моральних якостей правоохоронця.

Література

1. Завальнюк В. В. Ірраціональні аспекти правової реальності у світлі юридичної антропології / В. В. Завальнюк // *Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр.* 2013. вип. 48. с. 11–22.

2. Закон України Про Національну поліцію (Електронний ресурс): Закон від 02.07.2015 № 580-VIII: документ 580-VIII, чинний, поточна редакція – редакція від 13.02.2020 / Верховна Рада України // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (Дата звернення: 06.03.2020).

3. Маськовіта М. М. Присяга працівника ОВС України: історико-правовий вимір: авторефер. дис. на здобуття наукового ступеня канд. юрид. Наук: спец. 12.00.01 «теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / Маськовіта М. М. Львів, 2018 20 с.

Евдохова Л. Н. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТОВАРОВЕДНЫХ ТЕРМИНОВ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ СУДЕБНОЙ ТОВАРОВЕДЧЕСКОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ.....	36
Жогов В. С. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ.....	37
Журавель А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕХНОПАРКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	39
Ісмайлов К. Ю., Яцковина В. В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ СТРОКОВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПОЛІЦЕЙСЬКИХ БАЗАХ ДАНИХ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ.....	42
Калаянов Д. П., Іванова М. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ УСИНОВЛЕНИХ ДІТЕЙ.....	44
Карагіоз Р. С. ПОЛІТИЧНИЙ РИЗИК ЯК КЛЮЧОВЕ ПОНЯТТЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ПРОЦЕСУ.....	45
Колесник С. П. УДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	46
Коломієць Ю. М., Зазеріна М. С. ПРОБЛЕМИ ПАРТНЕРСТВА ТА ВЗАЄМОДІЇ НАСЕЛЕННЯ З ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	48
Косаревська О. В. ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ.....	49
Кузніченко О.В., Панченко К.Ю. ДОБРОВІЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	51
Кузніченко С. О., Стариченко А. О., Шильник І. І. ДО ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ, НАПРАВЛЕНИХ НА ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ВІД ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	53
Маковій В. П., Москалюк Х. І. ВПОРЯДКУВАННЯ РОБОТИ СУДІВ ЦИВІЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У КОНТЕКСТІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ.....	56
Маркіна Т. Г. ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ.....	58
Медведенко Н. В., Медведенко С. В., ДОСВІД ДАНІЇ ЩОДО СПІВПРАЦІ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ.....	60
Меркулова Ю. В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ УСУНЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ У КЕРІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ.....	61
Мирза С. С. ПОСЛУГА З УПРАВЛІННЯ БАГАТОКВАРТИРНИМ БУДИНКОМ ЯК РІЗНОВИД ЖИТЛОВОЇ ПОСЛУГИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	64
Моїсеєнко О. Г. ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ НА ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА, ЯК ВАЖЛИВУ СКЛАДОВУ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ.....	66
Мосузено В. Ю. КЛАСИФІКАЦІЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	68
Мох Т. П. ПРАВОВА ДЕРЖАВА В УКРАЇНІ.....	70
Надибська О. Я., Пальшков К. Є. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ПОЛІЦІЇ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	71
Нівня Г. О. ІНІЦІАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕДУРИ ПРИСЯГИ ПРАЦІВНИКІВ ОВС.....	73